

KAITSEMINISTEERIUM

Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2018-2021

Veebruar 2017

[AVALIK] Eessõna

Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2018-2021 kirjeldab sõjalise riigikaitse arengueesmärgid ja nende saavutamiseks kuluvad ressursid, mille määramisel lähtume riigikaitse arengukavast 2017-2026, NATO väevõime-eesmärkidest ning Kaitseväe juhataja sõjalisest nõuandest.

Pärast kehtiva 4-aastase arengukava 2017-2020 kinnitamist on majanduskeskkond prognoosituga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, tuues kaasa tegelike kaitsekulude vähenemise planeerituga võrreldes (aastatel 2017-2020 ca 109 mln, sh 2017. a kulused vähendati 22,5 mln euro võrra). See asjaolu sundis planeerimisprotsessi käigus tegema täiendavaid pingutusi, et teha uute arenduste katteks mahukaid kärpeid ülalpidamiskulude (nt riidevarustuse hankekulude) arvelt. Eesmärgiks võeti muuta võimalikult vähe arengukava 2017-2020 käigus tehtud otsuseid ning teha samas võimalikult palju uusi sõjalist valmidust tõstavaid otsuseid, mis suures plaanis õnnestus.

2016. aasta oli Eesti sõjalise kaitse jaoks murranguline aasta. Juulis otsustasid Varssavi tippkohtumisel kõigi NATO 28 liitlasriigi juhid paigutada Eestisse, Lätisse, Leetu ja Poola NATO pataljoni lahingugrupid. Vähem kui poole aastaga on poliitilisest otsusest saanud reaalsus, mahukad ettevalmistustööd on käimas ning juba selle aasta aprillis on raamriigi Ühendkuningriigi juhitud NATO pataljoni lahingugrupp Eestis. 2017. aastal peame looma kõik tingimused, et liitlaste pataljoni lahingugrupist saaks orgaaniline osa Eesti sõjalise kiirreageerimise võimest.

2016. aastal jõudsid Eestisse meie enda esimesed 14 jalaväe lahingumasinat CV9035, sel aastal lisandub neile veel 14 ning 2019. aastaks on kõik 44 lahingumasinat Scoutspataljoni käsutuses. Soomusmanöövrivõime loomise programm on ka uue 4-aastase arengukava üks suuremaid võimearendusprojekte, 2020. aastaks on välja ehitatud ka toetusmasinad. Soomusmanöövrivõime edasi arendamiseks oleme otsustanud alustada kaasaegsete liikursuurtükide hankimisega: 2021. aastal peavad Eestisse jõudma esimesed liikursuurtükid ning peab olema valmis nende teenindamiseks vajalik taristu.

Kaitsevalmiduse saavutamise kiirendamiseks võtsime eelmise 4-aastase arengukava koostamise käigus vastu otsuse suurendada oluliselt laskemoonahangesse tehtavaid investeeringuid. Kui 2016. aastal soetasime laskemoona 29 miljoni euro eest, siis 2017. aasta eelarves on laskemoona hankimiseks ette nähtud 40 miljonit eurot ning aastatel 2018-2021 investime laskemoona veel 166,5 miljonit eurot, eesmärgiga tõsta Kaitseväe lahinguvõimet. Lisaks kaitse-eelarvest planeeritud hangetele käivitab Vabariigi Valitsus alates 2018. aastast täiendava kaitseinvesteeringute programmi kogumahuga 60 miljonit eurot 3 aasta jooksul, mis kõik suunatakse suurekaliibrilise laskemoona (tankitõrjeraketid, suurtükimürsud ja miinipildujamiinid) varude täiendamisse.

Ilma piisava, ohupildile vastava lahinguvaruta ei ole sõjaliste üksuste pikaajalisel arendamisel mõtet, lahinguvarude soetamisel ei ole aga omakorda mõtet siis, kui ei ole motiveeritud kaitseväelast, kes seda vajadusel kasutaks. Selleks, et tagada riigikaitsele vajalik inimvara, näeb käesolev arengukava ette vahendid tegevväelaste arvu kasvatamiseks ja tegevväelaste palga

konkurentsivõime säilitamiseks, samuti reservväelaste toetuste tõstmiseks vähemalt 25% võrra ning ajateenijate arvu kasvu tänaselt 3200-lt ajateenijalt 3500 ajateenijani aastas. Kaitseliitlaste veel tõhusamaks rakendamiseks sõjalises kaitstes loome planeerimisperioodi lõpuks 5 täiendavat maakaitsekompaniid.

Selleks, et pikemas perspektiivis tagada ajateenijate arvu kasv riigikaitse arengukavas ette nähtud 4000-ni, pöörame lähitulevikus tähelepanu noorte kaitsetahte suurendamisele ning kutsume ellu ulatusliku noorte isamaalise kasvatuse programmi. Peame oluliseks naiste senisest ulatuslikumat rakendamist sõjalises riigikaitstes, sest vormis naised annavad kaitseväele vääramatu jõu. Riigikaitse on kogu rahva vastutus, kõik naised ja mehed on kaitsevärke võrdselt teretunud. Ajateenistus on üks kaitsevärke sisenemiseks ja annab julgetele naistele harukordse võimaluse end teostada.

2017. aastal vahetame välja Scoutspataljoni käsitulirelvad, perioodi lõpuks on uued käsitulirelvad kasutusele võtnud kogu 1. jalaväebrigaad. Üksuste võitlusvõime säilitamiseks vahetame välja kuulipildujad. Arengukava näeb ette ka kogu kaitseväre sõjaaja struktuurile isikukaitsevahendite (killu- ja kuulivestid) soetamise, samuti öövaatlusvõimekuse loomise.

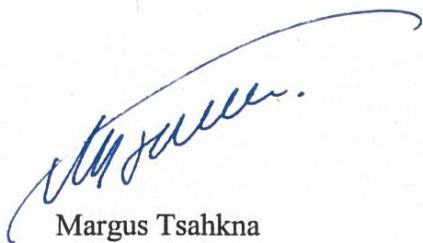
Käesoleva arengukava rakendamise järel on märkimisväärselt tõusnud kaitseväre (sh maakaitse) reageerimiskiirus ja juhtimisvõime ning seda peamiselt side- ja transpordivahenditega varustatuse märkimisväärse paranemise toel. Sõjalise küberkaitse ja kaitseväre juhtimisvõime arendamiseks loome senise Staabi- ja Sidepataljoni baasil Kaitseväre koosseisus küberväejuhatuse, kuhu konsolideeritakse kõigi valitsemisala asutuste kübervaldkonna kompetents. Kaitseväre juhtimisvõime olulise osana paraneb arengukavas ette nähtud investeeringute läbi nii meie kui liitlaste mereolukorra teadlikkus ning loome mereoperatsioonide juhtimise võime, sõjaliste õhuoperatsioonide reaalajas juhtimiseks ehitatakse õhuväre koosseisus välja õhuoperatsioonide juhtimise keskus (ASBE). Olukorrateadlikkuse kasvule loovad eelduse ka õhuväes kasutusele võetavad uued lennukid C-145.

Jätakuvalt pöörame riigikaitse arendamisel suurt tähelepanu luure ja eelhoiatuse valdkondadele, selle arengukava raames investeerime suures mahus nii Kaitseväre luure kui Teabemeti erinevatesse võimetesse.

Olulisel kohal on arengukavas taristuinvesteeringud. Liitlaste kasvava kohaloleku ning Eesti enda sõjalise võime kasvu tingimusi on kriitilise tähtsusega piisava suurusega harjutusalade olemasolu. Lisaks Kaitseväre keskpõlügeni jõulisele arendamisele näeb arengukava ette Klooga ja Nursipalu väljaehitamist. 2016. aastal valmis Tapal liitlaste tarbeks 300-kohaline kasarmu, 2017 rajatakse Tapale veel 3 kasarmut, söökla, samuti erinevaid rajatisi tehnika hoolduseks ja varustuse hoidmiseks. Käesoleva arengukava raames jätkame Kaitseliidu taristusse ja lasketiirudesse investeerimist, uue hoone saab sõjaväepolitsei, rajatakse täiendavad laskemoonalaod.

Lisaks sõjalise kaitse arendamisele näeb käesolev arengukava ette vahendid teadus- ja arendustegevuse edendamiseks, samuti kahekordistame toetusi arenevale Eesti kaitsetööstussektorile. Seda kõike selleks, et sõjalise kaitse arendamine oleks tõenduspõhine ning et meie sõjaline areng aitaks omakorda kaasa Eesti majandusliku konkurentsivõime tõusule maailmas.

Riigikontroll avaldas 2017. aasta alguses Kaitseväe lahinguvalmiduse auditi, mille positiivsete järeldustega aruanne annab kindluse, et Eesti kaitse-eelarve ja kaitseplaanid on heades kätes ning et iga riigikaitseesse investeeritud euro läheb Eestile vajalikke lahinguvõimeliste üksuste arendamiseks, mis on võimalikult lühikese etteteatamisega valmis ohule reageerima. Kasvavad kaitsekulud lisavad Eestile reaalselt võitlusvõimet olukorras, kus peame tegema kõik endast oleneva, et võimalikku vastast rahustada.

Margus Tsahkna
Kaitseminister

Kindral Riho Terras
Kaitseväe juhataja

Jonatan Vseviov
Kaitseministeeriumi kantsler